

Motion till riksdagen 2024/25:1496

av **Marléne Lund Kopparklint (M)**

Utredning av det solidariska betalningsansvaret för skadestånd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att tillsätta en utredning om det solidariska betalningsansvaret gällande skadestånd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det solidariska betalningsansvaret innebär att flera personer som döms för en viss gärning kan krävas att gemensamt utge det utdömda skadeståndet. Ur ett brottsofferperspektiv är detta fördelaktigt, och brottsoffret ska alltid stå i främsta rummet och som regel få sitt skadestånd, men detta handlar om att det finns risker för att det solidariska ansvaret används på ett sätt som hindrar återanpassningen av dömda personer till samhället. Brottsoffret ska givetvis alltid ha rätt till ersättning, men man behöver samtidigt finna ett system så att rehabiliteringen av personer som begått brott underlättas. Brottsoffret borde rimligtvis kunna få sitt skadestånd utan ett solidariskt betalningsansvar från de som gjort sig skyldiga till brottet.

När flera personer tillsammans ska betala ett skadestånd har brottsoffret rätt att vända sig till vem som helst av de skyldiga för att få ut sina pengar, oavsett den enskildes faktiska inblandning. Om en person tvingas att betala hela skadeståndet eller en större andel än de övriga, kan denne visserligen kräva sina medgärningsmän på deras del. Men i många fall står den betalande med en fordran på personer som saknar möjlighet eller vilja att betala tillbaka. Detta kan leda till att den som vill lämna det kriminella livet bakom sig och göra rätt för sig får bära ett tyngre ekonomiskt ansvar än andra medskyldiga.

Det solidariska ansvaret tar inte hänsyn till i vilken utsträckning den dömde varit inblandad i gärningen eller vilken vinning personen kan ha haft. Det saknas mekanismer för att ställa det solidariska ansvaret i proportion till den enskildes delaktighet. Den

gemensamma betalningsskyldigheten kan innebära en övermäktig skuld som försvårar möjligheten att bryta med kriminalitet och påbörja ett normalt liv.

Därför finns det anledning att se över det nuvarande systemet med solidariskt betalningsansvar, för att hitta en balans mellan brottsoffrets ovillkorliga rätt till ersättning och behovet av att främja återanpassning av dömda personer. En utredning bör tillsättas för att undersöka hur det solidariska betalningsansvaret kan justeras så att det bättre tar hänsyn till den enskildes delaktighet och förutsättningar, utan att äventyra brottsoffrets rätt till ersättning.

Frågan har tidigare uppmärksammats, bland annat genom en motion under riksmötet 2019/20 och 2021/22, men den är fortfarande aktuell. Med anledning av detta bör regeringen se över möjligheten att tillsätta en utredning om det solidariska betalningsansvaret för skadestånd.

Marléne Lund Kopparklint (M)